

ADATTÁR.

PETRŐCZY KATA SZIDÓNIA VERSEI.

(Harmadik és befejező közlemény.)

XXX.*

Más. Nótája : »Forog az Szerencse, mit«

1. Világi sok buba sértegető gondba
Mí a leg keserveseb
Kit emészt betegség fáydalmas nagy Inség
Vagy vesztegeti sok seb
Oránkint halálát várja kimulását
Ahoz lévén közeleb
2. Halálhoz hasonló sokszor felljöl muló
Rabságbéli gyötrelem
Ki szabadulását sem vígasztalását
Nem lévén segedelem
[53. 1.] Immár nem várhatja könyves szemmel látya
Hogy dolga veszedelem.
3. Sokszori² kárvallás keserves pusztulás
Az ki szíveket gyötör
Vagyombúl néntsenre ki jut-e veszélyre
Híd el hogy nagy éles tör.
Emésztő gondokkal reméntelen sorsal
Az szerencse reá tör.
4. Vétkei miat ha valakit halálra
Üldöznek mely fáydalmas
Retteg nem nyughatik elméje hanjatik [59. 1.]
Minden dolga unalmas.
Egy álma sints czendes dolga veszedelmes
Bús élete siralmas.
5. De sok ki majd meg hal oly orvosra talál
Hogy élete megmarad
Sokszor szeginjségbül sanyarú Inségbül
Véletlen kincze² árad.
Sok nehéz rabságbül halál kapujából
Életre vígan virrad.

* A Thaly-féle másolat szerint e vers előtt az eredetiben egy 18 soros vers ki van húzva.

¹ Sokszor — ² kencze.

6. Sok vétkét megbánván életét jobítván
Nyér kegyelmet fejének
Rettegési mulván ismét meg újulván
Nyugodalma szívének.
[54. 1.] Megtér 's elfelejti buját sem említi
Örül szerentséjének.
7. Azért keservesebb nintsen gyötrelmessebb
Világon az hű szívnek
Álhatatlanságnál 's máson kapó társnál
Gyötrelmesb az elmének.
Ahol boszuságal háladatlanságal
Fizetnek az Hűségnek.
8. Orvoslást az ellen akár meddig éllyen [60. 1.]
Már soha nem remélhet
Naprul napra ujul bánatya tüze gyul
Csendes orát nem érhet,
Rettegve jár és kél még árnyektul is fél
Nyugodalma nem lehet.
9. Hűségtelességbe 's hozzá kemenségbe
Ha egyszer kedves társát
Találya véletlen ohajtya szüntelen
Hű szíve meg csalását
Hogy kinnal hálálja mezére merget agya¹
Siratya megunását.
10. Hát én szeginy lélek hogy ne keseregjek
Kinek nagy részem ebben
Igaz hűségemért hű szeretetemért
Juték olyan veszélyben
[55. 1.] Mert^a ujul naponkint bánatom 's oránkint
Lángal bágyad szívemben.
11. Nem egyszer de sokszor czapdos ez nagy ostor
Az ki szenvedhetetlen
Szörnyűk én fájdalomim sűrők köny hullásim
Károm meg térhetetlen
Hűségemért jaijal holtig való bajjal [61. 1.]
Fizet ez hűségtelen
12. Sok rút roszabakért rosz alávalokért
Czeréli hűségemet
Épen megvettette szívébül ki űzte
Tökéletes szívemet.
Meg sem esik szíve nem tér hozzám kedve
Látván sok gyötrelmimet.
13. Mert akar hol legjek akár mit szemlellyek
hul az könyv szemeimbül
Akar mit művellyek üllyek avagy kellyek
Ki nem szakad elmébül
Hogy úgy Porba eitet vagjok ki vetetet
Edes edgyem szívébül.
14. De hiszem az Isten meg szán vegre engem
Ki veszen e világbül
Hamar meg vigasztal boldog halál által
Ki segít kinaimbül
[56. 1.] Beköti sebemet gyógyítva lelkemet
Czak az ő jóvoltából.

[A 12. vsz. 1. sora kivételével kiadta Thaly, *Tan.* 199—200. 1.]

¹ *mezért merget adja* — ² *Meg-*

XXXI.

Vers. Vers.

Mint hogy verseimbe [62. 1.]	Az ki szükségembe
Bút lelek mindenbe	Segéthet ügyembe
Nő az kfm szívembe	Szörnyű gyötrelmembe
Senki orvos ebbe	Azért ő hozzája kiáltok Inségembe.
Nem lehet csak menybe	

[Kiadta Thaly, *Tan.* 200 1.]

XXXII.

Vers.

Békességes türeést agy édes Jesusom
 Hogy meg ne bánctalak megvalto Xtusom
 Kétségbe eséstől őriz oh Istenem
 Szűnnek meg ha tetczik én suljos kereszttem.

[Kiadta Thaly, *Tan.* 201. 1.]

XXXIII.

Ének. Nótája. »Oh, én reméttelen.«

1. Elbággjat lelkeknek szomorú szíveknek
 Ki vagy vigasztalója
 Gyámoltalanoknak ügyefogataknak ¹
 Erős oltalmazója
 Menyébéli Istenség uralkodó felség
 Üdvőség meg adója.
2. Te hozzád kiáltck ki férgescskéd vagyok [63. 1.]
 Figyelmez kérésemre
 Látod gyötrelmimet faldalmas szívemet
 Tekints szívem sebire
 Irgalmas szemekkel s hatalmas kezekkel
 Jöi el segítségemre.
3. Mert sok bánatoknak szörnyű faldalmaknak
 Estem mélj örvényibe
 Kik oránkint ² nőnek csoportoson gyűlnek
 Én szomorú szívembe.
 Nem lelek vídulást sem semmi nyugovást
 Nagy keserőségembe
4. Sok felől ostromol s ugyan reám omol
 A keresztnek Zápóra
 Nints kihez folyamnom segedelmet várnom
 Mert Felséged ostroma
 Reám eresztetett ³ szívemre vetetet
 Hitemnek probájára.
5. De gyarlóságomat 's erőtlen voltomat
 Oh Ur Isten jól látod
 Hogy bánatim terhét ostromló erejét
 Nem bírhatom te tudod
 Segedelmed nélkül reménségem meghűl [64. 1.]
 S hitem ha nem táplálad.

¹ ügyefogyottaknak — ² ki koronkint — ³ eresztette.

6. Ha te néked tetszik nékem jómra esik
 Ved el vallannak terhét
 A ki oka búmnak gyakor siralmomnak
 Fordítsad annak szívét
 Hozzád hogy meg térjen 's¹ hű szível légyen
 Hozzá'm 's meg bánja vétkit.
7. Vigasztalj meg kérlek mert ha csak így élek
 Nem erősít jo voltod
 Reménségem meghű kicsinségem eldő'l
 Hogy ha hatalmas karod
 Engem nem támogot lelkem nem szolgálhat
 Ugy az mint te kívánod.
8. Mert bánatim miat sokszor lélek hibát
 Az én imádsagomba
 'S az ördög akadált vet és nevel dagált
 Azzal buzgóságomba
 Hitembe csökkenyen² izgat kételkedyem
 Nagy irgalmasságodba.
9. Vigasztalj meg azért Szt. Fiad nevéjért
 Ad meg kívánsagomat
 [59. 1.] Ha tetszik kérésem ne bocsásd üressen [65. 1.]
 'En fohászokásimot
 Had vidulyon szívem 's téged aldjjon lelkem
 Szüntesd sok siralmimat.
10. Ha pedig³ tovább is ez öldöklő tövis
 Sérti akaratodbul
 Szomorú szívemet kérlek hogy hitemet
 Erősies⁴ jó voltodbul
 Ha holtig is érzem ostorodat vészem
 Jó szível mint Atjántul.
11. Csak Jóbnak túrését Ábrahámnak hitit
 Olsad az én szívembe
 En reménségemet 's erőtlenségemet
 Támogasd hogy semmibe
 Ellened ne vétsek csak te néked éllyek
 Biszam ígíretedbe.
12. Bocsásd meg bűnömet melyekkel ellened
 Vétvén sujtolásidat
 Vontom bús fejemre szomorú lelkemre
 Ez látogatásidot
 Adgyad hogy hasznára és lelkem jóvára
 Érezzem ostoridat.
13. Éltemet lelkemet elbágyat szívemet [66. 1.]
 'En uram néked adom
 [60. 1.] Bűneimmel bumat könyvhullátásimat
 Szent kezedbe ajánlom
 Mert ha te igazgacz tudom veszni nem hadz
 Soha kárát nem vallom.
14. Szerelmes Fiadért annak haláláért
 Kérlek viseld gondomat
 Tekinczed érdemét ki ontot szent virét⁵
 Hald meg kiáltásomat.
 Vezérelj életmet hogy tisztán lelkemet
 Tartsam 's gondolatimat.

¹ Thaly igazításával: És — ² csökkenynyem — ³ penig — ⁴ Erősits
 — ⁵ vért.

15. Hogy hozzád bűnömből megtérhessek szívűből
 Tartván Poenentiát
 Agy gyökeres hitet égő szeretetet
 Ki által bűn ruháját
 Rólam le vethessem 's tőled elnyerhessem
 Údvösség koronáját . . . Ámen.*

[Az 1. 2. (1—3. 6. sora), 3. (1—2. s.) 7. 13. versszakait kiadta Thaly,
Tan. 201. 1.]

XXXIV.

Vers.

1. Keresztfán halál meg szerelmes Jésumon
 Hogy nékem is légyen keresztre vágjásom
 Tégedet követvén keresztre legyen sorsom
 'S békességes tűrésbe megmaradásom [67. 1.]
- [61. 1.] 2. O szerelmes Jésum szívemnek öröme
 Adgyad hogy csak hozzád lángaljon szerelme
 'Szívemnek 's ne legjen nehéz semmi terhe
 Az keresztnék rajta hogy el ne viselje,¹
3. Örömost² éretted 's terhétől ne féljen
 Melj által Ur Jésum szerelmedben éljen³
 Kereszt nehéz voltátul o⁴ ne rettegjen
 Tsak egyedül téged szeretvén tisztelljen.

XXXV.

Más. Nótája. »Egekbe lakozó szentséges Háromság. Balassa Bálint.«

1. Panaszolkodásimnak sok Inségéből
 Kiáltok ur Isten bűn setétségéből
 Vétkeimnek igen dohos örvénjéből
 Szabadícz kérlek meg az bűn tömlöczéből
2. Ez bűnökkel megtölt keserves lelkemnek
 Kárhozat kinnjátul rettegő szívemnek
 Te adhatz jo irat bus hőt⁵ sebeimnek
 Légy megbocsátója kérlek bűneimnek.
3. Terhe ime mint nyom jaj sok vétkeimnek
 Nevededik árja az én félelmemnek
 Árad erős habja keserűségemnek [68. 1.]
 Emésztt szörnyű kinnja bűnöm fekélljenek.
- [62. 1.] 4. Rettenetes kétség szélén tátongónak⁶
 Segedelmet Uram csak tőled váronak
 Mennyei hazáját szívűből ohajtónak
 Légy kegyelmes Uram bűnös szolgálodnak.
5. Ördög kötelével kötözött rab vagyok
 Bűnnek⁷ tömlöczéből uram hozzád vágyok
 Jaj ne hagy el vesznem mert bűneim nagyok
 Lám kezéd munkája és férgczkéd vagyok.
6. Csak az te jo voltod segitet Dávidnak
 Tömlöczbe jaigató Manasses királynak
 Segedelmek voltál Úr Jésum sokoknak
 Enged hogy számokba lehessek azoknak.

* Thaly a versszakok első és harmadik sorát itt is két-két sorra választotta egy függőleges vonallal s a kezdő szók első betűjét nagy betűre igazította.

¹ viseljem — ² örömost — ³ éljek — ⁴ voltárul ő — ⁵ Thaly igazításával: büzhödöt — ⁶ lánlorgónak — ⁷ Ennek.

7. **Zokogó** siralmim kegyes füleidbe
Jussanak oh Uram szined eleibe
Jai ne hagy el vesznem az én bűneimbe
Lám nints semmi hiba kegyelmésségedbe.
8. **Im** látod senkibe nintsen reménségem
Világba nem lehet nékem segítségem
Mert sok az én vétkem nem lehet mentségem
Te szent véred által lehet üdvösségem.
9. **Keserves** lelkemet a te szent nevedért
Mossd meg bűneimből ki ontot viredért ¹ [69. 1.]
Ne ves kárhozatra kínos haláloedért
Értem is megholtál bűnös szolgálodért.
10. **Az** te eltévedet gyenge Juhoczkádót
Keresd fel Ur Jesus mutasd jó voltodot
[63. 1.] Az te job kezdeddel nyuiczad irgalmadot
Jaj kétségben esni ² ne had szolgálodot.
11. **Te** nem örülsz Uram az én halálomnak
Kérlek tégy eleget töt fogadásodnak
Ha hozzád megtérek nem adz kárhozatnak
El nyelni 's torkába esnem a sátánnak.
12. **Azért** segítségül Uram Jesus hílak
Vétkemet utálván tégedet ohaitlak
Meg gyógyításomra édes Jesus várlak
Hiszem megsegítesz mert szívből ohaitlak.
13. **Szerelmes** Jesusom én orvoslásomra
Ne késsél de jöi el én gyógyításomra
Sz. nevedért tekints az én siralmimra
Emlékezzel kérlek ³ töt fogadásodra.
14. **Igaz** hitbül nevedbe hogy ha mit kérek
Az te jo voltodbul mindeneket nyerek
Ne irtozzál tőlem noha bűnben élek
Sz. nevedért véreddel mosogas s élek.
15. **Drágalátos** Jésus tsak te néked álljek [70. 1.]
Hiven szolgáljalak senkitől ne félljek
Valamit te uralsz ⁴ én mindent gyűlöljek
Minden gonoszságot nagy tavul kerülljek.
16. **Oh** agy töredelmes áitatos leket
Bűnön siránkozó buzgó tiszta szívet
[64. 1.] Penitentiára hajlot igaz kedvet
Kérlek uram Jesus had dicsirjem neved.
17. **Nagj** sok jó voltodert léjkek hála adó
Hittel szeretettel te hozzád álandó
Bűnemet elhagjván csak téged szolgáló
Az gonosz vétkeket mindenkor utáló
18. **Ily** rút bűneimből szépen kitisztulván
Sok gonoszságimbul is meg megújulván
Elljek igasságba csak téged imádván
Tiszta szívbül az te nagj nevedet áldván.
19. **Az** töb bűnösnek is példája lehessek
Hogj uram tőled oly kegyelmed nyerhessek
Holtom után véled szép Jésus élhessek
Sok számú szentéddel menybe örvendhessek.
- [Az 1. (1—2. sora), 3. 4. vsz. kiadta Thaly, *Tan.* 202. l.]

¹ véredért — ² esü — ³ meg — ⁴ utálsz.

XXXVI.

Vers.

Könjbséget érzek szörnyű gjötrölembe
Az egj vigasztalás elbágjat szívembe
Hogy már nem sokáig leszek ez életbe
Csendes halál után örvendezek menybe.

[Kiadva Thálnál, *Tan.* 202. 1.]

Amen.

A Thaly-másolatban ezután Thálnak a következő jegyzete olvasható: »Eddig vagynak (?) Petröczy Kata Sidonia versei, ezután újabb (?) írásuk következnek úgy mint: »Innen kezdve a kézirat végéig a Thaly-féle másolati példányban maga Thaly folytatta a másolást s a szöveget központosította is. A két másolat összevetése kétségtelenné teszi, hogy Thaly a szöveggel nagyon önkényesen bánt — a verssorokat földarabolta, a helyesírást sok helyütt modernizálta s még az egyes hangok színét is megváltoztatta — kénytelenek vagyunk tehát a hátralévő kilencz verset Toldy másolatából közölni. A Thaly-készítette másolat eltérései annyira magukon viselik a tudatos modernizálás bélyegét, hogy még változati értékük sincs: e miatt nem is közöljük őket, csak ott, a hol a Toldy-másolat esetleges hiányait pótolják, (l. a 452. 1. 2., 5., 453. 1. 1., 2., 456. 1. 2., 3., 4. sz. jegyzeteket) hogy igazoljuk főntebbi állításunkat. Ennek megfelelően a sorok előtt adjuk Toldy, s a sorok mögött Thaly másolatának lapszámait.

I. (XXXVII.*)

[1. 1.]

Új Ének Nóta. mit bizik e világ.**

[1. 1.]

1. Oh irgalmas Isten ki vagy te népednek
Oltalmazó atya igaz hivednek
Látod minden felől ellenünk mint jőnek
Szörnyű ragadozó juh ruhába járt¹ farkasok s elnyelnek.
 2. Ha te nem segítesz mi meg nem állhatunk
Az lelki vakságra szörnyen tántorodunk
Reank agyarkodó fogoktól rettegünk
Jőj ne hagy elveszünk és kétségbe esnünk
Jövel segítségünk.
 3. Föltötték magokba hogy eltöröljenek
Ez földnek színéről semmivé tegyenek
Lelkünk ismertetén is urak legyenek,
Emberi találmánt kit szent lelked utált
Velünk hitessenek.
- [2. 1.] 4. Tiltják és csufolják a te szent igédet
Utálják² kik tisztán tiszteljük nevedet
Véred hullásával nyert szent érdemedet
Megvetvén üldözik s arra kinszerétk
az te hivedet.

* A folytatólagos számozás tőlünk való.

** Thaly jegyzete: »Híres r. katolikus ének.« L. Cantus Catholici. Nagyszombat, 1738. 312. lap.

¹ járó — ² utálnak.

5. Más közbe járókat keresnek magoknak
 Jó tétevényekbe igen bizakodnak
 Szerelmes Jesusom veled nem gondolnak
 Kerek munkájának
 Az kőnek és fának
 Térdet fejet hajtnak.
6. Népednek ¹ pásztori a te házaidbul [2. 1.]
 Kiüzettetenek te szent templomidbul
 Jaj nincs ² maradások üzetnek egy helybül
 Másra s megölettek
 Sok vért kiöntöttek ³
 Az te hiveidből.
7. Tapsolván örülnek az mi siralminkon
 Keményül kőszivek nyomoruságinkon
 És hatalmaskodnak minden javainkon
 Megszűnt az Ének szo
 Hallatik csak jaj szó
 Az mi utcáinkon. [3. 1.]
8. Sohol nem maradhat te néped békével
 Akár hová menjen de ők sietséggel
 Ottan feltalálják s nagy veszedelmével
 Ujabb praktikákkal
 Kigondolt csudákkal
 Fogyatják fegyverrel.
9. Elczalják czábitják az gyenge hitőket ⁴
 Rabság alá vetik azoknak lelkeket
 Új találmányokra hajtják szegényeket
 Az csak kivánságok
 Hogy győljön jószágok
 Töltik szekrinyeket.
10. Te szent igéd helyett mikint kereskednek
 Jövendő bűnöket pénzért el engednek
 Tiltják az sz. írást kiből mint higyjenek
 Meg ne tanulhassák
 S végét ne szakasszák [4. 1.]
 Ő jövedelmeknek.
11. Tiszta élet színe alatt im mint élnek
 Fajtalan tobzódók Istentől nem félnek
 Az szent házasságot tartják nagy vétéknek [3. 1.]
 S tiltják példát adnak
 Ők az hallgatóknak
 S nincs tilalma ennek.
12. Óh szerelmes Atyánk essék meg te szíved
 Látod az inséget kit szenved te néped
 És jusson eszedbe igaz igireted
 Mondván ne félj népem
 Pokol kapuja sem
 Állhat meg ellened.
13. Hívünk ⁵ segítségül az mint parancsoltad
 Oh ne hagyj el esnünk s hitünket tamasztad ⁶
 Erősétsed kérlek, hogy az mint meghattad
 Te benned reményünk
 S azoktul ne féljünk
 Az kik nem árthatnak.

¹ Népednek — ² néncs — ³ kiöntöttek — ⁴ Thalynál: Elczalják s czábitják az gyenge hitűket — ⁵ Hívünk — ⁶ támaszszad.

- [5. 1.] 14. Mert nem ölik meg az halhatatlan lelket
 Ha kínzások által próbálják az testet
 Feltámasztja Isten s ád örök életet
 Az sok jáj szó után
 Üdvösségnek utján
 Meg vigasztal minket.* Amen.

[A 3. 4. 5. 6. 7. 12. 13. 14. versszakait kiadta Thaly, *Tan.* 203—4. 1. Az egész költeményt kiadtuk a Sárospataki Ref. Lapok. 1914 : 142—143. lapjain.]
 [A 6. lap üres.]

II. (XXXVIII.)

- [7. 1.] Más egy Tót ének Shlubokosti Serca meho nota. Czinálta mikor
 Isten sulyós nyavalyába megsegítette.

1. Oh hogy adhassak hálákat néked édes Jesusom én megváltó Krisztusom ki az halál kapujából ki hoztál segítségem Jesus én reménségem.
2. Nem nézted bűnös voltomat le hajtád tuledet kinyújtván kezeidet, [4. 1.] eljöttél segítségemre meghallván könyörgésem Jesus én reménségem.
3. Rettenetes fájdalommat kegyes szemmel tekintéd s azokat megenyhítéd, midőn mindnyájan elhattak te adtál én mellettem Jesus én reménségem
4. Én bűneimtől rettegven nagy sokságát számláltam te hozzád kiáltottam, kegyes füleidbe hatott én hibás könyörgésem Jesus én reménségem.
5. Az te gyógyító szent kezéd elbágyatt tagaimat orvoslá fájdalommat, midőn azoknak soksága szintén lenyoma engem Jesus én reménségem.
6. Te nem adtál az halálnak életbe megtartottal jóvotodbul megáldál tömlődbe szedven könyvemet megvigasztalál engem Jesus én reménségem.
- [8. 1.] 7. Oh ki mondhatná ki uram te irgalmasságodat, kegyelmes jóvotodat, ki¹ óránként velem közlesz szeretven táplálsz engem Jesus én reménségem.
8. Adjad szent lelkedet uram, hogy soha ne felejczem jó vótodat én kinczem sőt mindenkor diczírhessem én hálaadó lelkem Jesus én reménségem.
9. Bűneimet megutálván igaz szolgálód legyek és csak tenéked éljek virágozzék én szívembe hozzád való inségem² Jesus én reménségem.
10. Ne hagyj el kérlek engemet, légy ezután is velem mind holtomig s én szívem [5. 1.] egyedül téged ohajczon Jesus édes szerelmem Jesus én reménségem.
11. Holtom után penig vegyed te hozzád én lelkemet nézhesse³ szent szinedet, áldván örökké nevedet jóvel én segítségem Jesus én reménségem.

Amen.

[Az 1. 5. 6. 10. vszakait kiadta Thaly, *Tanulm.* 205—206. 1.]

* E vers elejére a cím után *Toldy* czeruzával a következő jegyzetet írta: »A reformáció századából való úgy látszik; v. tán a Szelepcsényi korból? Hathatós«. *Thaly* pedig a végéhez tintával e szavakat írta: »Ugy látszik a vallásüldözések korából, tán Mária Terézia idejéből való. Az irás is jó régi.« E jegyzetét azonban *keresztülhúzgálta*. A Tanulmányokban (203. 1.) e költemény iratásának idejét a protestánsok üldöztetésének korára: Kollonics rémuralma idejére teszi.

¹ kit — ² hűségem — ³ Tűrhesse.

III. (XXXIX.)

[9. l.] Más Nótája.*

[Toldy jegyzete: Szinte XVI. sz.]

1. Mi lelkünk ¹ világossága
Juhaidnak jó pásztora
Tekincz kegyes szemmel alá
Jusson hozzád néped szava	9. Avagy bujdosókká tesznek
Az kik állunk ő ellenek
Minket koldulni kiűznek
Hazánkbul avagy megölnék
2. Melyet te hozzád bocsátunk
És könyves szemmel kiáltunk
Jól el menecz meg segítségünk
Látod mely szörnyű inségünk	10. Szent kezembe vagyon szívek
Tudod mi igyekezetek
3. Kit bününkért érdemlettünk
Az te haragodban estünk
Idegen nemzet van rajtunk
Jaj igen sanyargattatunk, ²	[11. l.] Romlásunkra mit szerzetek
És czéljokat kit feltöttek.
4. Ránk jöve mint az Sidókra
Szörnyű Egyiptomi iga
Nints életünknek oltalma
Mert ingerlettünk haragra.	11. Tedd semmivé tanácsokat
Verd az földhöz hatalmokat
Czúfold meg találmányokat
Szánd meg az mi siralminkat.
X Pusztítják édes hazánkat
Elvonják mi javainkat	12. Álicz helybe szent nevedért
Tiszteletedet fiadért
Tarcz meg a te jó voltodért
Szánj meg fiad ermiéért.
[10. l.] Nevetvén mi siralminkat
Czikorgatják ránk fogokat.	13. Evangeliomod kérünk [6. l.]
Hogy predikáltassek nekünk
Tisztán megmaradván köztünk
Virágozzék hittel szívünk.
6. Még lelkünkbe is gyötrenék
Az igaz hitért gyűlölnék
Egy helybül másra üldöznek
Templomidbul kiűztenek.	14. Hogy kisdedink is láthassák
Mi az lelki világosság
Igazán megtanulhassák
És szívekbe megtarthassák.
7. Ez kis helyre szorult néped
Hogy tisztán tiszteljen téged
De ha nem oltalmaz kezed
S meg nem esik rajtunk szíved	15. Te szent igédet szeressék
Az mit hatal az megértzek ³
8. Föltötték hogy háborgatnak
És hitünkbe meg nem hagynak
Fegyverrel arahajtanak
Az mit magok gondoltanak. V	[12. l.] És tiszta szívvel kövessék
Szent nevedet diczöiczék.
	16. Holtok után penig menybe
Adjad hívek seregébe
Velünk együtt nagy örömbe
Diczérjenek uram menybe.

Amen.

[Az 1. 3. (3—4 sor), 4. (1—2 sor), 5. 6. 8. 9. 11. 13. versszakait kiadta Thaly, *Tan.* 204—5. l.]

IV. (XL.)

- [13. l.] Sok titkos gondolat, jaj mely szörnyen fáraszt
Időmnek jobb korán kimiletlen aggaszt
Felyhők szaporodnak sok sohajtásimmal
Ágyamot áztatom könyhullatásimmal.

* Thalynál: »Anazoni ludiz (v. budiz) Lidem . . .«

¹ *Oh lelkünk* — ² E gondolat előfordul a Rákóczi-nótában is. (Thaly: Adalékok, II. k. 210. 211. 223. 246. lap.) — ³ *megértsek*.

V. (XLI.)

Németből fordított új Ének

ach wie wichtig.

1. Oh mulandó s változandó az ember élete
Ki mint egy köd megjelenik Ottan mindjárt¹ eltűnik
Ugy az mi életünk múlik.
2. Oh mulandók változandók az ember napjai
Mint sebes víz áradása
Tartóztatlan folyása
Ugy az mi időnk állása.
3. Oh mulandó s változandó az ember öröme
Mint változnak idők s órák
Békesség, had sötét...²
Úgy az öröm is elhervad.³
- [14. l.] 4. Oh mulandó s változandó az ember szépsége
Mint az szép virág meghervad
Ha erős szél reá fuvand
Ugy a szépség is megfonnyad.
5. Oh mulandó s változandó az emberi erő [7. l.]
Ki oly bátor miént orosz lány
Oriással is szemben áll
De meg gyötri azt az halál.
6. Oh mulandó s változandó az ember szerencséje
Ki forog mint egy kereken
Egyik helybül másra megyen
És meg nem állhat egy helyen.
7. Oh mulandó s változandó világi bősület
Kinek ma kezét csókolják
Majd Isten gyanánt imádják
Holnap lábokkal tapodják.
- [15. l.] 8. Oh mulandó s változandó emberi okosság
Az ki tud bölcsen beszélni
És másoknak tanácsolni
De el kell annak is mulni.
9. Oh mulandó s változandó az ember tudománya
Az ki szép Inveniókat
Kitalál ékes munkákat
Halállal végzi azokat.
10. Oh mulandó s változandó e világi sok kincz
Kit árviz és tűz elveszthet
Pórrá és hamuvá tehet
Orökké tartó nem lehet.
11. Oh mulandó s változandó világi uraság
Ki fen áll nagy hatalomban
De nem maradhat meg abban
Fekünni kell koporsóban.
12. Oh mulandó s változandó ez világ pompája
Az ki bíbort bársont viselt,
[16. l.] Mások felett tiszteltetett
Az sirban elfelejtetett.
13. Oh mulandó s változandó ember minden dolga [8. l.]
Mert majdan minden elmulik
Csak az kik az Istent félik
Azoknak jutalmok finlik.⁴

¹ mindnyárást — ² Thalynál: sötét s világ — ³ Thalynál: elsvrad.
⁴ finlik.

14. Oh megváltóm szabadítom
Szerelmes Jesusom
Erősítsed én hitemet
Hogy semmi mulandó tőled
El ne szakaszsa szívemet.

* * *

[Kiadta Thaly, *Tan.* 206—208. l.]

VI. (XLII.)

[17. l.]

Vers.

1. Nyomorúságidban kesergő bús szívem
Mít remélsz hogy napról napra nehéz terhem
Nő, sulyós keresztet földig nyomott engem,
Mikor vidámulsz meg s hagysz¹ csendeségem.
2. Meddig tart az Isten ez öröm étellel
Mikor jelenik meg ő segedelmével
Szörnyű fájdalomot orvosló kezével
Mikor tapogatja sebére kegyelmével.
3. Ő tudja legjobban az meddig rendelte
Mert ő könyveimem tömlőibe² szedte
Noha kereszt által sujtolta és verte
Bűnös szolgáját de meg nem vetette.
4. Irgalmas szemével reám tekint végre
Szívemet emésztő szörnyű inségemre
Felemel az porbul eme dicsőségre
Megszán s viszen menyben ő dicsíretére.

[Kiadta Thaly, *Tan.* 208. l.]

VII. (XLIII.)

[18. l.]

Más vers.

Vale haszontalan sok könyhullatásim
Vale szív emésztő gyakor sohajtásim
Vale ti nektek is gyakor jajmondásim
Valét mondok nektek immár busulásim.

[Kiadta Thaly, *Tan.* 208. lap.]

VIII. (XLIV.)

[19. l.]

Németből fordított új ének

[9. l.]

Oh Jesu Christ
Mein Lebenslicht.

1. Jésus életem világa
Reménsége és pásztora
Ez föld ³ szarándok vagyok
Terhesek bűneim s nagyok.	3. Igen gyarló s bágyatt szívem
S bűnös testem is erőtlen
De kiált hozzád én lelkem
Vigy haza hozzád én Istenem.
2. Mely messze út van előttem
Menvén széné ⁴ eleiben
Az hol van egy igaz hazám
Kit szerzél szent véred ⁵ árán.	4. Azért bátorícz kínodért
Midőn az halál kínja sért
[20. l.] Enyhítz vér veritékedért
Ódj meg kötöztetésédért.

¹ s ha lesz — ² könyveimet tömlőiben — ³ földön — ⁴ széné — ⁵ véred.

5. Ostorral s arczul czapásod
Mossa le az rut bűn mocskot
Koronád s czufoltatásod
Vigasztaljon szent haláloed.
6. Uram az te szomjuságod
Keserű epeitalod
Mikor semmi meghülésem¹
Nem lesz legyen erősségem.
7. Te szomorú kiáltásod
És világbul kimulasod
Oltalmazza az pokoltul
Lelkemet az örög lángtul
8. Az te szentséges öt sebed
Legyen nekem kőfal² helyett
Az hol bátran éljen lelkem
Az pokol hollója ellen.
- [21. 1.] 9. Mikor elműlik szólásom
Lelked³ bennem kiáltson
Mikor befogják szememet
Vezérelj menybe lelkemet.
10. Te végső szód szovét nekem⁴
Legyen, hogy az halál nekem
Által veri én szívemet
Vigan hajtszam le fejemet.
[Az 1. 3. 6. 9. 10. 11. 13. 14. 15. 16. versszakait kiadta Thaly, *Tan.* 209. 1.]
11. Kereszted legyen én támaszom⁵
Koporsód nyugvó szállásom
És feje gyolcsod szememet
Fedje⁶ ruhásván lelkemet.
12. Szeged⁷ helyeidért adjad
Lássam el választásodat
Nyílt sebeirt⁸ oldalodnak
Tartzd meg lelkét szolgálódnak
13. Kimulásod reménségem
Hogy hozzád víz menyben engem
Nyisd meg kegyelmed kapuját
[22. 1.] Elhozván életem czélját.
14. Itiletkor feltámasszad
Szolgálódat és állassad
Jobbod felől s ne ereszszed
Ra szörnyű Itéletedet.
15. Úgy fog testem megújulni
És mint a nap fog finleni
Hasonlítván szent testedhez
S az angyalok szépségéhez.
16. Oh mely nagy örömöm legyen
Az angyalokkal éneklek
S az hívekkel szent nevedet
Áldom nézván szent színedet.

IX. (XLV.)

[Az itt következő verset Thaly külön versnek veszi s e cízzel látja el:
Az Párkák fonala . . .]

Az Párkák fonala, napjaimnak száma [10. 1.]
Valljon mikor szakad el
Ki soha semmi jót, csak gyötrelmet s gondot
Látok, és bús éltemmel
Vagyok megterhelve, mintha világ terhe,
Nyomna ily szörnyűséggel.*

[Kiadta Thaly, *Tan.* 209. 1.]

HARSÁNYI ISTVÁN ÉS GULYÁS JÓZSEF.

* Thaly a vers végéhez e sorokat írja: »Itt megszakad e szép kezdetű vers, utána egy lap üres, az ezután következők nyilván későbbiek: a mult század végén s a jelen század első éveiben írtak le egy harmadik, szintén női kéz által. — A *most általam lemásolt versek is nyíltan még Petróczy Sidoniáé*, ezt mutatja 1. a »szolgáló« kifejezés, 2. a verselés azonossága, 3. a szenvedések azonos emlegetése, 4. az olykor előforduló azonos kifejezések, 5. h. a költőnémetül s tótul is tudott (Petróczy István — Sidonia atyja Felső-Magyarországi trencsényi s árvamegyei főúr lévén), 6. az egészen azonos orthographia, és hasonlóan oly régi írás, — habár e verseket más kéz írta is be — s alighanem férfikéz. — Egyébiránt valamint a Várady által lemásolt versek mind egy kéz (P. Sidoniáé), ugy az általam eddig leírtak is, mind egy második kéz, valamint az ezután következők egy *harmadik*, s már újabbkori — kéz írásai. E három kéz írásából áll a könyv. T. K.«

¹ *enyhülésem* — ² *kőszál* — ³ *Szent lelked* — ⁴ *szovétnekeim* — ⁵ *legyen támaszom* — ⁶ *Fogja* — ⁷ *Szeged* — ⁸ *sebéért*.